

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Sobutka

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie M. R.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 23 października 2020 r.,

wniosku obwinionego o wznowienie postępowania i uchylenie prawomocnego postanowienia Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 15 maja 2019 roku o sygn. akt II DO 14/19 w sprawie adwokata M. R. oraz o uchylenie zarządzenia wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w W.. z dnia 3 kwietnia 2019 roku

na podstawie art. 547 § 1 kpk w zw. z art. 544 § 2 i § 3 kpk

postanawia:

pozostawić wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskiem datowanym na dzień 30 lipca 2020 roku obwiniony M. R. wystąpił do Izby Karnej Sądu Najwyższego, wnosząc o:

1. „wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym Postanowieniem Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej z dnia 15 maja 2019 r. w sprawie o sygnaturze akt II DO 14/19,

2. uchylenie zarządzenia wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w W. z dnia 3 kwietnia 2019 r. i przyjęcie kasacji do rozpoznania
oraz
3. przeprowadzenie dowodu z akt postępowania dyscyplinarnego prowadzonego obecnie przez Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...]. - ul. S. pod sygnaturą akt SD (...), w tym: Kasacji obrońcy obwinionego adw. M. R. od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 8.09.2018 r., Zarządzenia Wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 3.04.2019 r. na okoliczność złożenia przez obrońcę obwinionego kasacji od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i odmowy przyjęcia kasacji obrońcy obwinionego”.

Zarządzeniem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2020 roku przedmiotowa sprawa została przekazana do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej, który zarządzeniem z dnia 6 sierpnia zarządził wpisać sprawę do repertorium II DO.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obwinionego jest niedopuszczalny z mocy ustawy, dlatego pozostawiony został przez Sąd Najwyższy bez rozpoznania.

Sprawa oznaczona sygnaturą akt II DO 14/19 dotyczyła rozpoznania zażalenia obrońcy obwinionego M. R. na zarządzenie wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w W.. z dnia 3 kwietnia 2019 r. sygn. akt WSD-(...) o odmowie przyjęcia do rozpoznania kasacji. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 maja 2019 roku, zaskarżone zarządzenie utrzymał w mocy.

Zgodnie z art. 544 § 2 kpk w kwestii wznowienia postępowania zakończonego orzeczeniem sądu apelacyjnego lub Sądu Najwyższego orzeka Sąd

Najwyższy w składzie trzech sędziów. Zgodnie z art. 27 § 1 pkt 1 lit b tiret 1 do właściwości Izby Dyscyplinarnej należą sprawy rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze. Niezasadne było zatem skierowanie przez adw. M. R. wniosku do Izby Karnej Sądu Najwyższego, bowiem to w świetle wiążących regulacji prawnych to Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest organem uprawnionym do jego rozpoznania.

W pierwszej kolejności wskazać należy, o czym zdaje się nie wiedzieć lub celowo nie dostrzegać adw. M. R., że wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o ściśle określonych podstawach wznowieniowych. Określone one zostały w przepisach art. 540, 540a, 540b oraz 542 § 3 kpk. Jedynie zatem w przypadku, w którym dojdzie do zaktualizowania się tych przesłanek możliwe jest wznowienie postępowania. Przesłanki te, powinny być, zgodnie z dobrą praktyką sporządzania pism procesowych, określone w sposób możliwie precyzyjny. Okoliczności te muszą wystąpić w sposób obiektywny, to jest dający się zweryfikować na podstawie oznaczonych i sprawdzalnych kryteriów. Nie wystarcza przy tym subiektywne przekonanie skarżącego. Zauważyć także należy, że środek ten ma doprowadzić do wzruszenia orzeczenia, które posiada walor prawomocności formalnej i materialnej. Zgodnie z przepisami kpk wznowienie może nastąpić z urzędu lub na wniosek strony. Nie można także pominąć tego, że istotą postępowania wznowieniowego jest weryfikacja istnienia podstaw wznowienia. Sąd, na etapie wznowienia postępowania, nie rozstrzyga zatem o odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionej, a bada jedynie kwestię wystąpienia ustawowych przesłanek.

Istotne z punktu widzenia niniejszej sprawy jest dokonanie analizy podstaw wznowienia postępowania, w przypadku wystąpienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, bowiem jak wynika z treści uzasadnienia wniesionego przez adwokata M. R. wniosku, to jedna z tych przesłanek powinna stanowić *ad casum* podstawę wznowieniową. Obwiniony M. R. podniósł bowiem, że orzeczenie w sprawie II DO 14/19 zostało wydane przez organ nie będący sądem. Obwiniony

powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2019 roku w sprawie III PO 7/19.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się, że „nie jest dopuszczalny wniosek o wznowienie postępowania z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, które mogą stanowić podstawę do wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 3 KPK)” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2013 roku, sygn. akt III KO 87/12; podobne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 maja 2005 roku, sygn. akt I KZP 5/05; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 roku, sygn. akt II KO 59/04; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2010 roku, sygn. akt V KO 115/09; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2018 roku, sygn. akt III KO 105/17). Stanowisko takie należy podzielić. Wynika to bowiem z literalnego brzmienia normy wywodzonej z art. 542 § 3 KPK, który stanowi, że postępowanie wznowia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1, przy czym wznowienie postępowania jedynie z powodów określonych w pkt 9-11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego. W doktrynie jednoznacznie zauważa się że „wznowienie postępowania z powodu bezwzględnej przyczyny odwoławczej następuje jedynie z urzędu, dlatego też wniosek strony o wznowienie postępowania, na tej podstawie, jest niedopuszczalny i należy pozostawić go bez rozpoznania” (W. Koziół [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz. Art. 425-682*, red. D. Drajewicz, Warszawa 2020, Legalis).

Sąd Najwyższy zauważa, obecny w doktrynie i orzecznictwie pogląd, że w przypadku, gdy strona składa wniosek o wznowienie postępowania, z uwagi na wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 KPK, to pismo takie można potraktować jako sygnalizację w trybie art. 9 § 2 KPK. Zgodnie bowiem z tym przepisem strony i inne osoby bezpośrednio zainteresowane mogą składać wnioski o dokonanie również tych czynności, które organ może lub ma obowiązek podejmować z urzędu.

Przyczyny, których wystąpienia próbował dowieść obrońca, w ocenie Sądu Najwyższego, nie wystąpiły.

Nie można bowiem pominąć tego, że Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 10 kwietnia 2019 roku, sygn. akt II DSI 54/18 jednoznacznie stwierdził, że udział w składzie sądu osoby, która została powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w następstwie procedury zainicjowanej obwieszczeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wydanym bez kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów oraz na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w zakresie udziału w niej sędziów w wyniku wyboru przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej piętnastu sędziów, w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3 ze zm.), nie narusza wynikającego z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) prawa do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, wskutek czego osoba taka nie jest osobą nieuprawnioną do orzekania w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 KPK, a skład orzekający sądu, w którym zasiada taka osoba, nie jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 KPK.

Ponadto, Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z dnia 28 stycznia 2020 r. sygn. akt Kpt 1/20 (M.P.2020.103), uznał za niedopuszczalne stosowanie art. 439 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, w rozumieniu przyjętym w powoływanej przez wnioskodawcę we wniosku o wznowienie postępowania „uchwale składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.” (BSA I-4110-1/2020).

Następnie, postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2020 roku (sygn. akt Kpt 1/20), Trybunał Konstytucyjny rozstrzygnął powstały spór kompetencyjny stwierdzając, że: „Sąd Najwyższy – również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego – nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825

oraz z 2020 r. poz. 190)". Ponadto, w rozstrzygnięciu tym wskazano, że „na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego". Poniesiono także, że „art. 183 Konstytucji nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kompetencji, o której mowa w art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej kompetencji".

Nie ma znaczenia, dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2020 roku. Jak zasadnie zauważył obwiniony, odnosi się ono bowiem do postępowań dyscyplinarnych sędziów. Nie ma zatem zastosowania w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyżej podniesione okoliczności, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.